

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA  
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

**PAŽYMA**

**DĖL PAIEŠKOS IR GELBĖJIMO DARBŲ ORLAIVIAIS ORGANIZAVIMO IR  
VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS TARNYBOS PRIE VIDAUS REIKALŲ  
MINISTERIJOS ORLAIVIŲ PARKO ATNAUJINIMO**

2019-03-05 Nr.

Vilnius

**Projekto rengėjas.** Vidaus reikalų ministerija.

**1. Projekto tikslas.** Pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl paieškos ir gelbėjimo darbų orlaiviais organizavimo tobulinimo ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VSAT) orlaivių parko atnaujinimo.

**2. Dabartinė situacija.** Pagal Saugios laivybos įstatymo 44 straipsnio 2 dalį žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus Kuršių mariose pavesta atlikti VSAT. Atsižvelgiant į Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą Lietuvos kariuomenė prireikus padeda institucijoms, atsakingoms už žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų koordinavimą, atlikti šiuos darbus; šiems darbams atlikti gali būti naudojami Lietuvos kariuomenės orlaiviai; ši pagalba teikiama Lietuvos kariuomenės vado nustatyta tvarka gavus institucijos, atsakingos už žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų koordinavimą, prašymą.

Esama VSAT infrastruktūra ir turimas orlaivių parkas nesudaro prielaidų VSAT tinkamai užtikrinti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų Kuršių mariose orlaiviais funkcijos vykdymą pilna apimtimi, todėl dažnais atvejais prašoma Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų (toliau – KOP) orlaivių pagalbos.

**3. Projekto esmė.** Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projekte siūloma pritarti, kad tikslinga žmonių paiešką ir gelbėjimą, kaip tai apibrėžiama Saugios laivybos įstatymo 2 straipsnio 37 dalyje, Kuršių mariose iš oro organizuoti pasitelkiant tiek VSAT, tiek KOP orlaivius ir priskiriant jiems funkcijas atsižvelgiant į esamą infrastruktūrą ir turimus pajėgumus (VSAT orlaiviais atliekant paiešką ir stebėseną, siekiant nustatyti nelaimės ištiktų žmonių buvimo vietą, o KOP orlaiviais atliekant žmonių gelbėjimą, pirmosios medicinos pagalbos suteikimą ir nugabenimą). Toks modelis atitiktų tiek aukščiau minėtą įstatyminį reguliavimą, reglamentuojantį paieškos ir gelbėjimo darbų atlikimą, tiek užtikrintų racionalų ir efektyvų valstybės turto naudojimą. Siūlomas modelis būtų taikomas atliekant paiešką ir gelbėjimą Kuršių mariose iš oro, tuo tarpu Kuršių marių paviršiuje bei sausumoje paieškos ir gelbėjimo funkciją pilna apimtimi atliktų VSAT, kaip ir nustatyta įstatymuose. Šis modelis būtų įtvirtintas ir detaliai sureguliuotas pakeitus Žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų paieškos ir gelbėjimo rajone planą, patvirtintą Lietuvos kariuomenės vado 2009 m. rugsėjo 24 d. įsakymu Nr. V-945.

Pritarus šiam pasiūlymui VSAT orlaivių parkas turėtų būti optimizuotas, parduodant VSAT turimą EC-145 tipo sraigtasparnį ir įsigyjant vieną EC-135 tipo sraigtasparnį. EC-145 tipo sraigtasparnio pardavimas turėtų būti atliekamas vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 5 punktu – kaip nereikalingo (netinkamo) naudoti VSAT funkcijų atlikimui. Pardavus EC-145 tipo sraigtasparnį

gautos lėšos patektų į valstybės biudžetą. EC-135 tipo sraigtasparnio įsigijimui turėtų būti skirtas papildomas finansavimas iš valstybės biudžeto. Preliminariai numatomas lėšų poreikis vieno EC-135 tipo sraigtasparnio įsigijimui – apie 10 mln. eurų; preliminariai planuojamos gauti lėšos už EC-145 tipo sraigtasparnio pardavimą – apie 2-3 mln. eurų.

**4. Derinimas.** Protokolinio sprendimo projektas darbo tvarka derintas su Krašto apsaugos ministerija, Lietuvos kariuomene ir Finansų ministerija. Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomenė pritarė protokolinio sprendimo projektui. Finansų ministerija pritarė protokolinio sprendimo projekte siūlomam EC-145 tipo sraigtasparnio pardavimo mechanizmui, tačiau pasiūlė nuostatą dėl VSAT orlaivių parko atnaujinimo formuluoti taip: „finansavimo klausimą spręsti per Ministro Pirmininko, vidaus reikalų ministro ir finansų ministro pasitarimą apie planuojamus pasiekti vidaus reikalų ministro valdymo srities 2020–2022 metais rezultatus ir maksimalias valstybės biudžeto asignavimų, galimų skirti 2020–2022 metams, sumas“. Į šį Finansų ministerijos pasiūlymą atsižvelgta iš dalies, jį papildomai sukonkretinant (pasisakant dėl papildomo finansavimo numatymo ir nurodant metus, kada sraigtasparnis turėtų būti įsigytas).

**5. Atitikimas Vyriausybės programai.** Teikiamas Vyriausybės protokolinio sprendimo projektas prisidėtų prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, 5.4.3 darbo „ES išorės sienų apsaugos sustiprinimas ir modernių techninių priemonių įdiegimas Lietuvos dalies ES išorės sienai kontroliuoti, paieškos ir gelbėjimo bei teršalų likvidavimo funkcijoms vykdyti“ 8 priemonės „Turimų orlaivių parko bei įrangos optimizavimas ir atnaujinimas“ įgyvendinimo.

**6. Dalykinio vertinimo išvada.** Siūlome svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. [ausrina.geniene@lr.lt](mailto:ausrina.geniene@lr.lt)